

คำศัพท์รัฐสภาภาษาอังกฤษ

สำนักภาษาต่างประเทศ

สวัสดีค่ะท่านผู้อ่านทุกท่าน

พบกันอีกเป็นประจําจะกะกับคอลัมน์คำศัพท์รัฐสภาภาษาอังกฤษ ในช่วงที่ผ่านมาสถานการณ์การเมืองทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศเต็มไปด้วยความขัดแย้งและมีปัญหาเกิดขึ้นมากมาย ในส่วนของประเทศไทยก็มีความขัดแย้งทางการเมืองอยู่บ้างเช่นกัน เนื่องจากปัจจุบันอยู่ในช่วงจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ และได้มีประชาชนบางกลุ่มออกมาเรียกร้องประชาธิปไตย การจัดทำประชามติและประชามติเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือเป็นมิติใหม่สำหรับประเทศไทย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาระบบประชาธิปไตยของไทยให้ดียิ่งขึ้น หากร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้รับเสียงสนับสนุนส่วนใหญ่จากประชาชนและได้รับการเห็นชอบจากรัฐสภา อาจถือได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นฉบับประชาชนอย่างแท้จริง เพราะประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและนับว่าเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศไทย

สำหรับรัฐสภาสารฉบับนี้ คณะผู้จัดทำได้คัดเลือกคำศัพท์ที่ใช้ในวงงานรัฐสภาและใช้กันทั่วไปในเวทีระหว่างประเทศ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับรู้และเข้าใจความหมายที่แท้จริงและถูกต้อง ได้แก่ คำว่า **Veto** “การยับยั้ง” และ **Pocket Veto** “การยับยั้งโดยเก็บเรื่องไว้ชั่วคราว” รวมทั้ง **Majority** “คะแนนเสียงข้างมากหรือฝ่ายข้างมาก” และ **Simple Majority** “คะแนนเสียงข้างมากปกติ” พร้อมกับนำเสนอตัวอย่างประโยคภาษาอังกฤษและคำแปลภาษาไทย เพื่อแสดงให้เห็นถึงวิธีการใช้คำศัพท์ดังกล่าวเป็นรูปประโยค ซึ่งคณะผู้จัดทำหวังว่า ผู้อ่านจะได้รับความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับคำศัพท์ที่ใช้ในวงงานรัฐสภาพอสมควร

Veto การยับยั้ง

Veto ตามพจนานุกรมอังกฤษ – ไทย โดย ศ.ดร. วิทย์ เทียงบูรณธรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ แปลว่า อำนาจยับยั้ง สิทธิยับยั้ง การใช้สิทธิยับยั้ง

Veto มักเรียกทับศัพท์ว่า วิโต้ มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน แปลว่า ฉันปฏิเสธ หรือ ฉันไม่อนุญาต (I forbid) เป็นสิทธิทางการเมืองที่ให้แก่องค์กรหรือบุคคล โดยเฉพาะประมุขฝ่ายบริหาร เช่น สิทธิที่จะยับยั้งกฎหมายไว้ชั่วคราวระยะเวลาหนึ่ง โดยการไม่ทรงลงพระปรมาภิไธยของพระมหากษัตริย์ หรือ การไม่ลงนามของประธานาธิบดี

คำว่า วิโต้ มีต้นกำเนิดมาจากกงสุลและศาลโรมัน ทั้ง ๒ สถาบันนี้มีอำนาจยับยั้งการตัดสินใจของทหารและพลเรือน และมีอำนาจแต่เพียงฝ่ายเดียวในการยับยั้งการออกกฎหมายของสภาสูงของโรมัน การมีสิทธิยับยั้งนำมาซึ่งอำนาจ บางครั้งเป็นอำนาจที่ไม่มีขอบเขตจำกัดในการยับยั้งการเปลี่ยนแปลง

ขอบเขตของการใช้สิทธิยับยั้งจะมีมากเท่าใด ขึ้นอยู่กับธรรมเนียมปฏิบัติในสังคมนั้นๆ หากการใช้อำนาจยับยั้งเกี่ยวข้องกับกิจการของรัฐมากเท่าใด อำนาจดังกล่าวก็จะมีประโยชน์มากเท่านั้น

ในคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ สมาชิกถาวร ๕ ประเทศ ประกอบด้วย สหรัฐอเมริกา รัสเซีย จีน ฝรั่งเศส และสหราชอาณาจักร “ชาติอภิสิทธิ์” เหล่านี้มีสิทธิเฉพาะ คือ มีอำนาจในการยับยั้ง กล่าวคือ หากมีแม้แต่ชาติหนึ่งชาติใดในกลุ่มสมาชิกถาวรนี้ออกเสียงคัดค้านร่างมติใดที่ได้รับการเสนอขึ้นมา ถือว่าร่างมตินั้นตกไปทันที แม้ว่าสมาชิกทั้งหมดขององค์กรสหประชาชาติจะเห็นด้วยก็ตาม ซึ่งสิทธิในการยับยั้งดังกล่าวเรียกว่า การวีโต้

ในอดีต ได้มีการใช้สิทธิยับยั้ง หรืออำนาจในการกีดกันในการประชุมคัดเลือกพระสันตะปาปา โดยประชุมที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิก เช่น ประมุขของประเทศฝรั่งเศส ออสเตรีย และสเปน อาจใช้อำนาจกีดกันพระคาร์ดินัลมิให้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นพระสันตะปาปา ในปี พ.ศ. ๒๔๔๖ กษัตริย์ ฟรานซ์ โจเซฟ ที่ ๑ (Franz Joseph I) แห่งออสเตรีย – ฮังการี เป็นกษัตริย์องค์สุดท้ายที่ใช้อำนาจกีดกันพระคาร์ดินัล มาเรียโน แรมพอลลา (Cardinal Mariano Rampolla) มิให้ได้รับคัดเลือกเป็นพระสันตะปาปา ซึ่งต่อมาพระสันตะปาปาไพอุส ที่ ๑๐ (Pius X) ได้ออกกฎหมายให้มีการใช้อำนาจแทรกแซงจากทางโลกโดยพระมหากษัตริย์ และได้บัญญัติเป็นวินัยข้อหนึ่งในศาสนาคริสต์และยังได้ใช้อยู่จนถึงปัจจุบัน

(ภาพการประชุมของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ ประกอบด้วยสมาชิกถาวร ๕ ชาติ ซึ่งใช้อำนาจในการวีโต้)

Veto เป็นได้ทั้งคำนามและคำกริยา รูปพหูพจน์ของ veto คือ vetoes

ตัวอย่างรูปประโยค

Veto ในกรณีที่ใช้เป็นคำกริยา

- In 1954, King Bhumibol **vetoed** parliamentary-approved land reform legislation twice before consenting to sign it.

ในปี พ.ศ. ๒๔๘๖ ก่อนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงลงพระปรมาภิไธยเห็นชอบกับการตรากฎหมายปฏิรูปที่ดินที่ออกโดยรัฐสภา ได้ทรงใช้สิทธิยับยั้งการออกกฎหมายดังกล่าวถึง ๒ ครั้ง

Veto ในกรณีที่ใช้เป็นคำนาม

- A veto originated with the Roman consuls and tribunes.

อำนาจในการยับยั้งมีที่มาจากกงสุลและศาลของโรมัน

คำว่า วีโต้ นอกจากจะใช้เป็นคำกริยา หรือคำนามเดี่ยวๆ อย่างที่กล่าวมาแล้ว ยังอาจอยู่ในรูปของกริยาวลีได้อีก เช่น **Pocket Veto** ตามสารานุกรมวิกิพีเดีย (www.wikipedia.com) ให้คำนิยามว่า “เป็นการยับยั้งโดยเก็บเรื่องไว้ชั่วคราว” ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นเทคนิคการตรากฎหมายของสมาพันธ์อเมริกัน ตามรัฐธรรมนูญของประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดให้ประธานาธิบดีต้องลงนามหรือยับยั้งการออกกฎหมายที่เสนอให้ประธานาธิบดีพิจารณาภายใน ๑๐ วัน ในระหว่างสมัยประชุมของสภาองเกรส หากประธานาธิบดีไม่มีการคัดค้านใดๆ ให้ถือว่าประธานาธิบดียอมรับร่างกฎหมายฉบับดังกล่าว และหากประธานาธิบดีเก็บร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวไว้จนกระทั่งมีการเลื่อนประชุมของสภาองเกรส การกระทำดังกล่าวเรียกว่า การยับยั้งโดยเก็บเรื่องไว้ชั่วคราว หรือที่เรียกว่า pocket veto

ตามเอกสารวิจัยเกี่ยวกับสภาองเกรสของประเทศไทยจัดทำโดยสำนักหอสมุดของสภาองเกรส ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการยับยั้งโดยการเก็บเรื่องไว้ชั่วคราวของสภาองเกรส จัดทำขึ้นเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กล่าวถึงที่มาของการยับยั้งโดยเก็บเรื่องไว้ชั่วคราวว่ามีมาตั้งแต่สมัยประธานาธิบดีเจมส์ เมดิสัน ซึ่งเป็นประธานาธิบดีที่ใช้อำนาจยับยั้งโดยเก็บเรื่องไว้ชั่วคราวเป็นคนแรกในปี พ.ศ. ๒๓๕๕ การใช้อำนาจยับยั้งลักษณะนี้ไม่เหมือนกับการยับยั้งตามปกติซึ่งสภาองเกรสสามารถลบล้างการยับยั้งได้ โดยปกติแล้วจะเป็นอำนาจในการยับยั้งโดยเก็บเรื่องไว้เป็นการยับยั้งที่เด็ดขาด เนื่องจากประธานาธิบดีมีสิทธิจะไม่คืนร่างกฎหมายกลับสู่สภาองเกรสอีก อย่างไรก็ตาม ประธานาธิบดี จอร์จ บุช และประธานาธิบดีบิล คลินตัน มองอีกมุมหนึ่งว่า อำนาจยับยั้งของประธานาธิบดีจะต้องกลับไปสู่การพิจารณาของสภาองเกรสในที่สุด ซึ่งสภาองเกรสมองว่า การยับยั้งโดยเก็บเรื่องไว้ชั่วคราวของประธานาธิบดีคลินตัน เป็นการยับยั้งแบบปกติ และการยับยั้งดังกล่าวอาจถูกลบล้างโดยสภาองเกรส

การกำหนดคำนิยามคำว่า “การยับยั้งโดยการเก็บเรื่องไว้ชั่วคราว” อาจมองได้ว่าเป็นการปฏิบัติที่มีขอบเขตที่กว้างและมีมุมมองทางการเมืองที่หลากหลายขึ้นอยู่กับมุมมองของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ

เจมส์ เมดิสัน

ประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา
ใช้สิทธิยับยั้งโดยการเก็บเรื่องไว้ชั่วคราวเป็นคนแรก

ตัวอย่างรูปประโยค

- The scope of the **pocket veto** power has been in a state of tension ever since President Nixon pocket vetoed the Family Practice of Medicine Bill in 1970.
ขอบเขตอำนาจในการยับยั้งโดยการเก็บเรื่องไว้ชั่วคราวนี้เป็นสิ่งที่พิจารณากันมาอย่างจริงจังตั้งแต่สมัยที่ประธานาธิบดีนิกสันได้ใช้อำนาจยับยั้งการพิจารณากฎหมายไว้ชั่วคราวสำหรับร่างรัฐบัญญัติการใช้จ่ายสามัญประจำบ้านในปี พ.ศ. ๒๕๑๓
- The status of these “**pocket vetoes**” remains unclear because Presidents claim the pocket veto power while at the same time they return the bill to Congress for a possible override.
สถานภาพของอำนาจการใช้สิทธิยับยั้งโดยการเก็บเรื่องไว้ชั่วคราวเหล่านี้ยังเป็นเรื่องที่คลุมเครือเนื่องจากเหล่าประธานาธิบดีได้ยื่นยันถึงอำนาจในการยับยั้งนี้ ซึ่งในขณะเดียวกันก็ได้คืนร่างรัฐบัญญัติสู่สภาองเกรสเพื่อให้มีการพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวอีกครั้ง

Majority คะแนนเสียงข้างมากหรือฝ่ายข้างมาก

คำว่า majority เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการออกเสียงลงคะแนนเพื่อตัดสินใจเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยต้องปฏิบัติตามผลลัพธ์ที่ได้ตามเสียงข้างมาก เช่น ในการลงคะแนนเสียงพิจารณากฎหมายในการประชุมสภา วินิจฉัยปัญหาหรือการตัดสินใจนโยบายต่างๆ ต้องเป็นไปตามความเห็นชอบของเสียงข้างมากของผู้แทนฯ ในสภา ทั้งนี้ คำว่า majority มีความหมายดังต่อไปนี้

(๑) ตามความหมายใน Black's Law Dictionary¹ แปลว่า เสียงข้างมาก นั่นคือ จำนวนที่มากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของกลุ่ม (มากกว่าร้อยละ ๕๐) ในระบบรัฐสภา เสียงข้างมากอาจมาจาก

¹ Bryan A. Garner (Ed.). **Black's Law Dictionary**. 8th edition. MN : Thompson West, 2004.

จำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดหรือบางกลุ่ม เช่น จำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดที่อยู่ในที่ประชุมหรือจำนวนสมาชิกสภาทั้งหมดที่ออกเสียงลงคะแนนให้แก่ดิโคมติหนึ่ง

(๒) ตามความหมายในหนังสือ “อธิบายศัพท์รัฐธรรมนูญ” โดย คณิน บุญสุวรรณ แปลว่า เสียงข้างมากธรรมดา นั่นคือ คะแนนเสียงที่เกินกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกที่นั่งอยู่ในที่ประชุมสภา

ทั้งนี้ ตามความหมายของสารานุกรมวิกิพีเดีย ได้ให้ความหมายของเสียงข้างมาก² ไว้ว่า เป็นกลุ่มย่อยของกลุ่มใหญ่ที่มีจำนวนมากกว่าครึ่งของกลุ่มใหญ่ทั้งหมด ซึ่งผู้คนมักจะสับสนกับคำว่า คะแนนเสียงที่เหนือกว่าคู่แข่ง (plurality) ซึ่งหมายถึง กลุ่มย่อยที่มีจำนวนมากที่สุดในกลุ่มใหญ่ ที่ไม่จำเป็นต้องเป็นเสียงข้างมากเสมอไป เนื่องจากคะแนนเสียงที่มากกว่า อาจมาจากกลุ่มย่อยที่มีจำนวนน้อยกว่าครึ่งของกลุ่มใหญ่ทั้งหมดก็ได้ ตัวอย่างเช่น ผลการลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้สมัครทั้ง ๔ พรรค เป็นดังนี้

พรรค ก	ได้รับคะแนนเสียง	๓๘	ที่นั่ง
พรรค ข	ได้รับคะแนนเสียง	๒๕	ที่นั่ง
พรรค ค	ได้รับคะแนนเสียง	๒๒	ที่นั่ง
พรรค ง	ได้รับคะแนนเสียง	๑๕	ที่นั่ง
	รวมทั้งสิ้น	๑๐๐	ที่นั่ง

จะเห็นได้ว่า เสียงข้างมากต้องประกอบด้วยจำนวนเกินครึ่งของที่นั่ง ๑๐๐ ที่ นั่นคือ ต้องมากกว่า ๕๐ ที่นั่ง จึงจะมีสิทธิในการจัดตั้งคณะรัฐมนตรี ดังนั้น หาก พรรค ก รวมมือกับพรรค ข จึงสามารถจัดตั้งคณะรัฐมนตรีได้ เนื่องจากมีจำนวนรวมกัน ๖๓ เสียง อย่างไรก็ตาม พรรค ก ถือเป็นเสียงข้างมากที่เหนือกว่าคู่แข่ง (plurality) แต่ไม่ใช่เสียงข้างมากในสภา (majority)

ดังนั้น ตามกระบวนการนิติบัญญัติในรัฐสภา คำว่า เสียงข้างมาก จึงหมายถึง มากกว่าครึ่ง ในการออกเสียงลงคะแนน เสียงข้างมากต้องมาจากการออกเสียงมากกว่าครึ่งหนึ่งของทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม มักจะมีความเข้าใจผิดอยู่เสมอว่า เสียงข้างมาก หมายถึง “เกินครึ่งโดยบวกเพิ่มอีกหนึ่งเสียง” หรือ “ร้อยละ ๕๐ บวก ๑” ซึ่งในการลงคะแนนเสียงที่มีจำนวนเป็นเลขคี่ จะทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย เช่น เมื่อมีการออกเสียงทั้งหมด ๕๑ เสียง ครึ่งหนึ่งของคะแนนเสียงทั้งหมดคือ ๒๕.๕ ดังนั้น ต้องถือว่า เสียงข้างมาก คือ ๒๖ เสียง ไม่ใช่ ๒๕.๕ เสียง

นอกจากนี้ เสียงข้างมากเกี่ยวข้องกับหลักการของประชาธิปไตย ดังเช่น หลักการเสียงข้างมาก (Majority Rules)³ เนื่องจาก ปัจจุบันประชากรของแต่ละรัฐมีจำนวนมาก ซึ่งเป็นการยากที่จะให้ทุกคนในรัฐมีความคิดเห็นเหมือนกัน ดังนั้น การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน การตัดสินใจของฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหารหรือฝ่าย

² Majority. (๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐). Available URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Majority>.

³ ประชาธิปไตย – เรารู้จักกันแค่ไหน? (๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐) Available URL:

ตุลาการ ย่อมต้องใช้หลักการเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ในการตัดสินใจเลือก โดยถือว่า เสียงข้างมากเป็น ตัวแทนที่สะท้อนความต้องการและข้อเรียกร้องของประชาชนหมู่่มาก อย่างไรก็ตาม หลักการดังกล่าว ต้องควบคู่ไปกับการเคารพและคุ้มครองสิทธิเสียงข้างน้อย เพื่อรับประกันสิทธิของเสียงข้างน้อย (Minority Rights) และป้องกันให้ไม่ให้เสียงส่วนใหญ่กดขี่ข่มเหงเสียงส่วนน้อย

ในส่วนของการเมืองไทย สามารถยกตัวอย่างหลักการใช้เสียงข้างมากได้ ดังเช่น ตำแหน่ง กรรมการสรรหากรรมการ ป.ป.ช. ตามร่างรัฐธรรมนูญ ได้แก่ ตำแหน่ง “ผู้นำฝ่ายข้างมากซึ่งเป็น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร” (majority leader)⁴ เป็นตำแหน่งที่กำหนดขึ้นมาใหม่ โดยเทียบเคียงจาก รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๒๐ ซึ่งหมายความว่า ต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรครัฐบาลหรือพรรค ร่วมรัฐบาล ที่ได้รับการสนับสนุนกันเองขึ้นมาเป็นผู้นำเสียงข้างมาก เพื่อทำหน้าที่ร่วมสรรหากรรมการ ป.ป.ช. โดยอาจเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อหรือแบบแบ่งเขตก็ได้

ทั้งนี้ ตำแหน่งนี้มีที่มาจากระบบการเมืองของสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นระบบประธานาธิบดี โดย ในสหรัฐอเมริกา พรรคเสียงข้างมากจะมีผู้นำพรรคเสียงข้างมาก (majority leader) ส่วนพรรคเสียง ข้างน้อยก็จะมีผู้นำพรรคเสียงข้างน้อยในสภา (minority leader) ผู้นำพรรคทั้งสองมีบทบาทชี้แนะแก่ สมาชิกของพรรคในการดำเนินกิจกรรมในสภา เช่น การพิจารณากฎหมาย ผู้นำพรรคจะมีบทบาทใน การวางยุทธวิธีและกลวิธีในการใช้ประโยชน์จากกฎระเบียบข้อบังคับของสภาให้เป็นประโยชน์แก่พรรค ของตนในการผ่านร่างกฎหมาย ตลอดจนยังมีบทบาทในการจัดการเกี่ยวกับการอภิปรายในสภา โดยเป็นผู้ ตัดสินว่า ควรจะให้สมาชิกของพรรคผู้ใดเป็นผู้อภิปรายนโยบายของร่างกฎหมายที่พรรคเสนอ

ในส่วนของกรปกครองโดยเสียงข้างมาก⁵ หมายถึง บุคคลที่ประกอบกันขึ้นเป็นรัฐบาล หาก ไม่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง ก็ต้องเป็นคณะบุคคลที่ได้รับการยอมรับจากเสียงข้างมากของ ผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาในสภา โดยการออกกฎหมาย การวินิจฉัยปัญหา หรือการตัดสินใจใน นโยบายต่างๆ ต้องเป็นไปตามความเห็นของเสียงข้างมากของผู้แทนในสภา อย่างไรก็ตาม ในระบอบ ประชาธิปไตยไม่ได้ยึดแต่เพียงหลักเสียงข้างมากเท่านั้น แต่จะต้องมีหลักประกันของสิทธิของเสียงข้าง น้อยด้วย นั่นคือ สิทธิขั้นพื้นฐานของเสียงข้างน้อยจะต้องได้รับการเคารพ โดยเสียงข้างมากจะละเมิดหรือ ก้าวท้าวสิทธิของเสียงข้างน้อยมิได้

ตัวอย่างรูปประโยค

- In the case where no political party in the House of Representatives meets the condition as prescribed under paragraph one, the leader of the political party, who receives a **majority** of supporting votes from the members of the House who belong to the political parties having

⁴ มานิตย์ จุมปา, รศ. รวบรวมความกฎหมายไทย : ข้อพิจารณาในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เรื่อง องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหา ป.ป.ช. (๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐) Available URL: http://www.law.chula.ac.th/th/B_K_MA/law_b17.htm.

⁵ การปกครองโดยเสียงข้างมาก. บทความพิเศษเรื่อง การปกครองแบบประชาธิปไตย. (๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐) Available URL: http://search.sanook.com/knowledge/pedia/pedia_layout.php?page_id=5266.

their members holding no ministerial positions, shall be the Leader of the Opposition in the House. In case of an equality of supporting votes, it shall be decided by lot.

ในกรณีที่ไม่มีพรรคการเมืองใดในสภาผู้แทนราษฎรมีลักษณะที่กำหนดไว้ตามวรรคหนึ่ง ให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองซึ่งได้รับเสียงสนับสนุนข้างมากจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองที่สมาชิกในสังกัดของพรรคนั้นมีได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีที่มีเสียงสนับสนุนเท่ากันให้ใช้วิธีจับสลาก

(รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๒๐)

- A resolution on any issue shall be made by a **majority** of votes, unless it is otherwise provided in this Constitution.

การลงมติวินิจฉัยข้อปรึกษาให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นแต่ที่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่นในรัฐธรรมนูญนี้

(รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๕๖)

นอกจากนี้ในระบบรัฐสภา ยังมีคำศัพท์เกี่ยวกับเสียงข้างมากที่น่าสนใจอีก ๑ คำ คือ **Simple majority** คะแนนเสียงข้างมากปรกติ โดยมีคำอธิบายเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) ตามความหมายใน Black's Law Dictionary ได้ให้ความหมายว่า คะแนนเสียงข้างมากปรกติ หมายถึงเสียงข้างมากของจำนวนสมาชิกที่ออกเสียงลงคะแนน โดยเป็นส่วนหนึ่งขององค์ประชุมที่เข้าร่วมประชุมอยู่ในขณะนั้น โดยไม่รวมจำนวนของสมาชิกที่ขาดประชุม สมาชิกที่เข้าประชุมแต่ไม่ได้ออกเสียงลงคะแนน และการงดออกเสียง

ระบบเสียงข้างมากปรกตินี้ใช้ในระบบรัฐสภาอเมริกัน โดยมากกว่าครึ่งหนึ่งของการออกเสียงที่มีผลบังคับใช้ แต่ในประเทศอื่นๆ นอกเหนือจากสหรัฐอเมริกา ถือว่า เสียงข้างมากปรกติ (Simple Majority) แบบสหรัฐอเมริกา คือ คะแนนเสียงที่เหนือกว่า (คู่แข่ง) (plurality) นั่นเอง

ระบบเสียงข้างมากแบบปรกติไม่รวมการงดออกเสียง หรือการที่ขาดสมาชิกเข้าร่วมลงคะแนนด้วย เป็นกระบวนการสำคัญที่ใช้ในการออกเสียงเพื่อให้ผ่านร่างกฎหมายในกระบวนการนิติบัญญัติและองค์กรขนาดเล็ก ตัวอย่างเช่น การเลือกประธานชมรมแห่งหนึ่ง ซึ่งมีสมาชิกจำนวน ๑๐๐ คน ผลการเลือกตั้งเป็นดังนี้

นาย ก	ได้	๒๐	คะแนน
นาย ข	ได้	๔๐	คะแนน
นาย ค	ได้	๑๐	คะแนน
งดออกเสียง		๑๐	คะแนน

จึงถือว่า คะแนนเสียงทั้งหมดมีอยู่แค่ ๗๐ คะแนนเท่านั้น โดย นาย ข ได้คะแนนมากกว่าร้อยละ ๕๐ และได้คะแนนมากกว่า นาย ก และ นาย ค รวมกัน จึงถือว่า นาย ข ได้รับตำแหน่งประธานชมรม

แต่ถ้าหากรวมการงดออกเสียง ๑๐ คะแนน ดังเช่น การคำนวณแบบเสียงข้างมากเด็ดขาด (absolute majority)⁶ นั้น จะถือว่า นาย ข ไม่ได้เสียงข้างมาก ดังนั้น ตามกฎของเสียงข้างมากแบบปรกติ จึงไม่นับคะแนนจากการงดออกเสียงและผู้ขาดประชุม เพราะไม่ได้สนับสนุนหรือคัดค้านการเลือกตั้งครั้งนี้แต่อย่างใด

ตัวอย่างรูปประโยค

- An amendment of the Constitution may be made by: under the voting in the second reading for consideration section by section shall be decided by a **simple majority** of votes.

การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญจะกระทำได้โดย ในการออกเสียงลงคะแนนในวาระที่สองขึ้นพิจารณาเรียงลำดับมาตรา ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๑๓)

- The monarch would not have an absolute veto - any law sent back to the Assembly, which could approve it with a **simple majority**.

ระบอบกษัตริย์ไม่มีอำนาจการยับยั้งร่างกฎหมายอย่างสมบูรณ์ ดังนั้น กฎหมายซึ่งถูกตีกลับไปสู่สภา จะสามารถผ่านมติรับรองของคะแนนเสียงข้างมากปรกติในสภาได้

⁶Absolute majority มีความหมายดังนี้

(๑) เสียงข้างมากเด็ดขาด หมายถึง คะแนนเสียงเกินกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา ซึ่งต่างจากเสียงข้างมากธรรมดา (จากหนังสือ “อธิบายศัพท์รัฐธรรมนูญ” โดย คณิน บุญสุวรรณ)

(๒) การได้รับเสียงส่วนใหญ่มากกว่าผู้สมัครอื่น หรือพรรคอื่นรวมกัน (จากหนังสือ “อธิบายศัพท์การเมืองการปกครองสมัยใหม่” โดย วิทยากร เชิงกุล)

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

คณิน บุญสุวรรณ. **อธิบายศัพท์รัฐธรรมนูญ อังกฤษ-ไทย/ไทย-อังกฤษ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๔๗.

วิทย์ เทียงบุญธรรม, ศ.ดร. **พจนานุกรมอังกฤษ-ไทย**. กรุงเทพฯ : บริษัท ซิลเวอร์พินส์ โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๔๑.

วิทยากร เชียงกุล. **อธิบายศัพท์การเมืองการปกครองสมัยใหม่**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : สายธาร, ๒๕๔๕.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐**. พิมพ์ครั้งที่ ๕. กรุงเทพฯ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, ๒๕๔๗.

Bryan A. Garner (Ed.). **Black's Law Dictionary**. 8th edition. MN :Thompson West, 2004.

Louis Fisher. **The Pocket Veto: Its Current Status**. n.p. n.d.

การปกครองโดยเสียงข้างมาก. บทความพิเศษเรื่อง การปกครองแบบประชาธิปไตย. (๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐). Available URL:

http://search.sanook.com/knowledge/pedia/pedia_layout.php?page_id=5266.

การยับยั้ง. (๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๐). Available URL: <http://th.wikipedia.org/wiki>.

ประชาธิปไตย – เรา รู้จักกันแค่ไหน? (๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐) Available URL:

http://tortaharn.net/contents/index.php?option=com_content&task=view&id=96&Itemid=75.

อ้างอิง สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, ศ.ดร.. **การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา**. พิมพ์ครั้งที่ ๑๕.

สำนักพิมพ์เสมาธรรม : กรุงเทพฯ.

ผู้นำฝ่ายข้างมากซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร. มานิตย์ จุมปา, รศ. รวมบทความกฎหมายไทย :

ข้อพิจารณาในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ เรื่อง องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหา ป.ป.ช.

(๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐) Available URL:

http://www.law.chula.ac.th/th/B_K_MA/law_b17.htm.

วีโต้. (๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐). Available URL:

<http://www.manager.co.th/asp-bin/PrintNews.aspx?NewsID=9480000124595>.

Majority. (๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐). Available URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Majority>.

Pocket veto. (๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๐). Available URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Pocket_veto.

Simple Majority. (๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๐). Available URL:

http://en.wikipedia.org/wiki/Simple_majority.

Veto. (๑๗ พฤษภาคม ๒๕๕๐). Available URL: <http://en.wikipedia.org/wiki/Veto>.

Veto. (๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐). Available URL: <http://www.answers.com/topic/bhumiboladulyadej>.

ที่ปรึกษา

นายสมพล วัฒนิกพันธุ์

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รองศาสตราจารย์พรสม ศิริสัมพันธ์

ผู้อำนวยการสำนักภาษาต่างประเทศ

นางสาวรัชณี เอี่ยมประภาส

รักษาการผู้อำนวยการกลุ่มงานภาษาอังกฤษ

นายชัยวัฒน์ สืบสันติวรพงศ์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานภาษาสเปน เยอรมันและอาหรับ

ผู้จัดทำคำศัพท์

นางสาวกรรณิกา ประสิทธิ์นราพันธุ์

เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๔

กลุ่มงานภาษาอังกฤษ

นางสาวปฐมพร รัชย์พลเมือง

เจ้าหน้าที่วิเทศสัมพันธ์ ๔

กลุ่มงานภาษาสเปน เยอรมัน และอาหรับ